

næste Skridt var, at man i Udvalget 1895—96 skilte de to Sider af Sagen fra hinanden, gjorde Spørgsmaalet om Ansvarliggørelsen for Arbejdsgiverne til en Lov for sig og samlede alt, hvad der angik Forsørgelsen af de her udelukkede Arbejdere, i et Lovforslag for sig. Men dette sidstnævnte Lovforslag lod man staa i Betænkningen og fremmede kun den Side af Sagen, som vi nu have til Forhandling. Jeg vil gøre den ærede Ordfører opmærksom paa, at naar han siger, at vore Medlemmer have godkendt denne Behandlingsmaade, saa er det dog kun Sandhed med Modifikation, som det hedder, thi i Betænkningen udtales det udtrykkeligt, at det særlige Lovforslag om Forsørgelsen af de nu udelukkede Arbejdere maatte være at betragte som et Supplement til den anden Lov. Men det bliver ikke noget Supplement, naar det behandles i Betænkningen og ikke fremmes ved Siden af det øvrige. At der kan siges meget for, at en Forsørgelsessag fremmes under sin Form og en Ansvarlighedslov under sin, er jeg fuldstændig villig til at indrømme det ærede Medlem, men saa skulde disse to Sider af Sagen være fremmede jævnsides, være fulgte ad, for at der kunde være blevet gjort Fyldest for den hele Opgave. Jeg siger derfor, at mange ville faa det Indtryk, at man kun har behandlet Forsørgelsessiden som en Skueret, medens det, man for Alvor vilde, var det, man nu søger at gennemføre. Jeg har en Gang før i et Billede advaret mod at gøre noget, hvorved Landarbejderne kom til at betragte sig som dem, der kun skulde lokkes ved en Høtøt til at drage Læsset. Ingen Erfaring Landet over vil blive bitrere for Folket i dets Helhed og for alle Samfundsklasser, end om den Betragtning virkelig trænger igennem og virkelig finder Grund. Man kunde jo nu have ventet, at den samme Fremgangsmaade, som Skridt for Skridt er er bleven fulgt ved denne Sags Behandling, ogsaa skulde have været fortsat, og at man vilde have søgt at trøste de udelukkede ved at fremkomme med et særligt Forslag, der skulde vidne om den Interesse, man nærrede ogsaa for dem. Det vilde kun have været i Konsekvens med Fremgangsmaaden hidtil. Man har ikke gjort det, og jeg ved ikke, om det tilsigtes. Men under alle Omstændigheder have vi nu faaet Udtalelser, baade fra den højtærede Minister og fra den ærede Ordfører i modsat Retning. Den ærede Indenrigsminister udtalte, at han mente ikke, Tiden var kommen til Løsning af den Side

af Sagen, det var et Fremtidsspørgsmaal. Og den ærede Ordfører tog forleden ikke i Betænkning at rette et ret indgaaende Angreb paa den Tanke, at søge denne Side af Sagen gennemført uden paa Grundlag af et helt nyt tilvejebragt statistisk Materiale. Han angreb vore Medlemmer, der have deltaget i denne Sags Behandling tidligere og ogsaa nu, forde de vilde fastholde Forbindelsen mellem Forsørgelsessiden og Erstatningssiden af den foreliggende Opgave. Han bebrejdede dem endogsaa, at de skulde have indtaget forskellige Standpunkter under denne Sags Drøftelse. Jeg vil minde den ærede Ordfører om, at det jo netop er ham, der har deltaget i Udvalgets Arbejde i 1895—96 for at faa en saadan Sag fremmet, og gjort end mere, deltaget i at støtte det Forslag, som i 1895—96 her blev fremlagt af det ærede Medlem for Ringkøbing (J. C. Christensen), og som stammede fra afdøde Berg. Det indeholdt begge disse Sider af Sagen, som da meget godt kunde forliges og forsvares af det ærede Medlem. Det ærede Medlem siger nu derom, at dels savnes der adskillige statistiske Oplysninger, dels vilde det være et Brud paa den ønskelige Harmoni i Lovgivningen at sammenblende to saa forskelligartede Principer. Naa, jeg har ikke saa synderlig meget tilovers for denne Harmoni, naar jeg samtidig maa vide og føle, at intet vil være i Stand til at fremkalde mere Disharmoni rundt om i vort Land end netop det at skille disse to Opgaver fra hinanden. Man har, saa vidt mig bekendt, derfor ogsaa, hver Gang vi have behandlet denne Sag, haft Opmærksomheden henvendt paa Nødvendigheden af at faa den løst i et Omfang, som i Virkeligheden tilfredsstiller den Trang, der findes. Man har ikke villet gaa denne Vej, og det er jo nu sandsynligt, at man heller ikke gør det denne Gang, og at altsaa Loven kommer igennem i den Skikkelse, den nu har. Blicher dette Tilfældet, vil jeg dog benytte denne Anledning til at rette den mest indtrængende Opfordring til den høje Regering. Jeg vil forme den saaledes, at der bør ikke gaa et Aar til Ende, før den anden Side af Sagen optages. Det, man paaberaaber sig som Grund til, at Opgaven ikke skulde kunne løses i Øjeblikket, er Manglen paa tilstrækkelige statistiske Oplysninger. Det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds (N. J. Larsen) har allerede sagt, at der drives et Afguderer med denne Statistik, som paa mange Maader er egnet til at hemme og standse